

Pluralista oktatásügy — nyilvánosság

A TIT megyei szervezetének nyári egyeteméről tájékoztatták tegnap az újságírókat: az immár 26. alkalommal megrendezendő pedagógiai egyetem témáinak összefoglaló címe: *Helyi nevelési rendszerek, önfelkészítő iskolák*. A július 11-ei nyitóelőadást az új művelődési miniszter, Glatz Ferenc tartja, *Iskola és mai valóság* címmel. Az idén választott témák szorosan kapcsolódnak a mindennapi iskolai munkához, egyszerűsége azonban igyekeznek hozzájárulni a nyári egyetem előadói a reformpolitika által megvalósuló pluralista magyar oktatásügy, a helyi és az országos oktatáspolitikai kibontakozásához. Olyan innovációs folyamatok, helyi önfelkészítő kezdeményezések bemutatására vállalkozik a nyári egyetem, amelyeknek tapasztalatai segíthetnek a hasonló folyamatok országos elterjedésében. Foglalkoznak az általános iskolák, a gimnáziumok, a szakiskolák helyi kezdeményezéseivel, kísérleteivel, az egyházi iskolák tapasztalataival, a pedagógiai intézetek szerepével az iskola megújításában.

A művelődésméleti nyári egyetem július 20-án kezdődik, témája: *Tömegkommu-*

Miniszterek a nyári egyetemeken

nikáció és művelődés. A nyári egyetem védnöke és egyik előadója Pozsgay Imre államminiszter, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja. Az előadás-sorozat a tömegkommunikációs formák kulturális szerepét, funkcióját, sajátos módszereit kívánja áttekinteni — az egyes médiák kiemelkedő személyiségeinek és társadalomtudományi szakembereknek a segítségével. Azt elemzik, hogyan segíti a jobb eligazodást, az egyéni és közösségi állásfoglalások kialakítását és megjelenítését a tévé, a rádió és a sajtó; milyen tájékoztató, művelődési, szórakoztató koncepcióval, tematikával és módszerekkel munkálkodnak a kultúra demokratizálásáért, az emberek tájékozódási és kulturális szükségleteinek lehetséges kielégítéséért és alakításáért. Szó lesz a közvélemény vizsgálható magatartásáról-velekedéséről is. Néhány név az előadók közül: Baló György, Ágh Attila, Erdi Sándor, Györfly Miklós, Kepes András, Bihari Mihály, Csepeli György, Szecső Tamás.

Legyen Tiszaszederkény

Leninvárosi alternatív szervezetek azt követelik, hogy a település kapja vissza az 1970 előtti Tiszaszederkény nevet. Azt állítják, hogy a Lenin-centenárium alkalmából, az MSZMP akkori Borsod megyei első titkára, a város országgyűlési képviselője erőszakolta ki a nevváltoztatást.

Az MTI tudósítójának Hegedűs György tanácselnök elmondta: az eredeti név visszaállításához a város valamennyi választópolgárának véleményét ismerni akarják. A rövidesen sorra kerülő választásokon a választói névjegyzékhez egy külön kérdőívet is mellékelnek, amelyen megkérdezik, hogy a lakosok akarják-e a krábbi városnevet, így tulajdonképpen népszavazás dönthet majd.

Reformkör kontra ellenzék

Az MSZMP szegedi reformköre és a Szegedi Ellenzéki Kerekasztal szervezetei nyilvános vitát rendeznek a demokráciába való békés átmenet kérdéseiről — holnap, pénteken este 7-kor a sportszékházban (Dózsa György u. 2.).

Bevezetés a könyvhétbe

Nincs szándékomban elkeseredni azon, hogy felzárkóztunk a szépirodalom nem olvasók táborához. Aki ma olvasásra pazarolja idejét — az örült; mondják azok, akik nem olvasnak. Itt a következő okokat szokás emlegetni: nincs idő az olvasásra, nincs pénz a könyvekre és — a társadalom nem mutat kellő igényt a kiművelt és céljait a műveltsége révén elérő értelmiségre. Vagy egyszerűen rákenhetjük a dolgot a technikai orientáltságra, mely nem enged tekinteni a szakkönyvek büvköréből, így a legtöbb olvasmány csupán pragmatikus mércével mérendő. A könyv tehát mára jócskán vesztett intellektuális és szellemhordozó erejéből. Mégis: sajnálattal tekinthetünk mindazon régiókra, melyekből kirekesztik Camus, Sartre, vagy Bulgakov műveit. És itt nem arról van szó, hogy a szellemi világ esetleg „magasabb” pozíció lenne, előnyben egy árokás csoport fizikai intenzitásával. Hanem a világ mai egészéből való kirekesztettségről van szó.

Képzelnék el egy olyan társadalmat, amelyben nincs irodalom. Nehéz. Ez az egész társadalom agresszivitását vonná maga után. Bár az irodalom nem ez alól old fel, és nem is hasznos tanácsokkal lát el az agresszivitás ellensúlyozásához; hanem egyfajta szemléletet ad a világban való pozitív elhelyezkedésünkhöz. Mert, ahogyan hirdetik, „A könyv szeretetet ad és szeretni tanít.” Minden emberi viszony a szeretet által hordozhatja a legtöbb és a

legszebb értéket. Ezenkívül egymáshoz csak az érdekek kényszerében, vagy az önigazoláson keresztül közelíthetünk.

És itt megint nem csupán erkölcsi szempontokról és talapatokról van szó. Hanem a feladásról. Az irodalom egyedül rólunk beszél. Ha ezt feladjuk, feladjuk egy-szersmind a változtatás lehetőségét is. Az irodalom ma is egy viszonyulási rendszer gyűjtőleucskéjeként működik; útmutatás egy másik, egy új világlátáshoz, melyben egyre inkább esztétikai központozású művészi törekvés dominál. Ez érthető is, hiszen mára a legtöbb irodalmi törekvés letett arról, hogy bármi másnak, például a politikának, támpillére legyen. Azt is mondhatnánk, ez az irodalom most időszzerű, s épp azért, hogy nem a jelen idejű megfelelés vezérli. És ne feledjük: az irodalomban fölmerülő lehetőségek egyenlőek életünk lehetőségeivel; egy újabb fokozat a megismerés és szünni nem tudó érzelmi és értelmi háborgásaink megoldása felé.

Tehát: úgy vesszünk kézbe egy könyvet, hogy többet akarunk annál, ami van; bizonyosságnak vagy bizonytalanságaink megerősítéseként. Elolvassuk. És utána mindannyian egy kicsit mások leszünk. Olyanok, akik majd a túrhétetlenséget felülről szemlélik. S ez a hely biztosít afelől, hogy bátran, s egy-re merészebben nyúljunk dolgaink rendezéséhez.

Podmaniczky Szilárd

A gége és a hangképzés

A szegedi orvosegyetem fül-orr-gégéklínikája 1960 óta működik önálló kórházaként, de munkatársai évekig „albértelben” végezték gyógyító munkájukat. Korábban az I. számú sebészeti klinika, később a gyermekklinika adott számukra otthont. Önálló épületet azonban csak 1964-ben kaptak, s akkor költöztek jelenlegi helyükre.

A saját klinikafoglalás negyedszázados évfordulója adja apropóját, hogy az idén a SZOTE fül-orr-gégeklínikája a házigazdája a szakma 33. kongresszusának.

A 13 országból érkező, nyugat- és kelet-európai, valamint tengerentúli szakemberek részvételével megrendezendő magyar fül-orr-gégész tanácskozás ma, csütörtökön veszi kezdetét és szombaton fejeződik be.

A kongresszussal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókkal Czigner Jenő professzor, a házigazda klinika igazgatója ismertette meg. A magyar fül-orr-gégeorvosok egyesülete kongresszusának fő témája: a gége téréglőlély folyamatok és a hangképzés organikuskavarai. A téréglőlély folyamat alatt elsősorban azokat a daganatos vagy daganat-szerű betegségeket értik,

amelyek többé-kevésbé lassan növekszenek, kitélítk a gége egyik vagy másik részét, és a felső légutakban akadályt, a hangképzésben zavart idéznek elő.

A gége téréglőlély folyamatai közül — gyakorisága és súlyossága okán — kiemelkedik a gégerák. A világ országai közül Magyarországon a leggyakoribb a gégerák-halálozás, s a nők gégerák halálozásában is a 6. helyen állunk.

A gége téréglőlély folyamatai a téma gyakorlati és kutatási fontossága miatt lettek e mostani tanácskozási központi kérdései, különös tekintettel az újabb diagnosztikai, s főként sebészeti terápiai lehetőségeikre.

A gége téréglőlély folyamatai a téma gyakorlati és kutatási fontossága miatt lettek e mostani tanácskozási központi kérdései, különös tekintettel az újabb diagnosztikai, s főként sebészeti terápiai lehetőségeikre.

zást poszter- és videószekció gazdagítja, s az a néhány nappal később — június 5-én — megrendezendő lezer gége mikrosebészeti intenzív kurzus, amelynek során tételánkon közvetített műtéteket láthatnak, tanulmányozhatnak a résztvevők.

A fül-orr-gégeorvosok 33. kongresszusa az első olyan orvostudományi tanácskozás, amely a tegnap esti fogadás alkalmából otthonra lett a Szeged városi pártbizottság épületében.

K. K.

Liszt Ferenc Krisztus oratóriuma

Zenei naptár

Mekkora hit kell egy ilyen nagyszabású mű megírásához: hit a művészetek lebilincselő és feloldóerejében, a világ jobbításának lehetségességében, és per sze, alapvetően vallásos hit — egy emelkedett szellemiségű együtltét aranyfedezete. Liszt művészi alkata alapján és példaértékű módon volt romantikus, számára támadhatatlan igazság, hogy a műszak szellemkörében, a művészetek elvont síkján valós megoldást

nyerhetnek az ember súlyos, és századok óta cipelt gondoljai. Csak így érthető a bátorság, hogy egy ilyen terjedelmes, sokféle eszközt felvonultató, számtalan szinten bonyolódó, a szétesés veszélyeivel dacoló alkotásban kívánta lenyomatát hagyni a keresztény múlttal és eszmerendszerrel kapcsolatos állásfoglalásainak. Az egységesítésre törekvés számtalan zseniális jegye ékesíti ezt a kompozíciót, de való igaz, hogy az óvénel alig kevesebb hit szükséges a megvalósításhoz is, ahhoz, hogy ez a zenei konstrukció a romantika otthont adó légköréből a mába kerüljön: az alapvetően eltérő méretek, mértékek, sebességek, gondolatösvények modern világába.

Oberfrank Géza karmester rendelkezik ezzel a hittel, nem is alap nélkül, hiszen például a darab főszereplője, a Vaszy Viktor Kórus (Gyüdi Sándor karigazgatása alatt) az eddigiekben számos jelét adta rátermettségének, és az eddig megtett út vezethetet volna a Krisztus magasszintű megszólaltatásához is. Most azonban családunk kellett, mert míg a férfiak mélyebb részlege szép, érces megszólalásával (pl. a Tu es Petrusban) örömtöltött, a tenor rendre bizonytalankodott (főleg a Stabat Mater specisában), és nem csak színben volt kiegyenlített, hanem belépéseik a biztos szólamtu-

dást is kérdésessé tették. Ezáltal a szoprán sem tetszett igazán, nemcsak azért, mert egy szép hangú, de túlságosan vibráló dalos állandóan kilógott, de színben és teltségben is elmaradt a régebbi emlékeim mögött. A kórus — mintegy a gravitációnak engedve — időnként esik is, pedig a fülemben van még a Rossini-darab „a cappella” remeklése. A szólamok kiegyensúlyozatlansága kivált a Christus vincit fugatoban nyilvánult meg: itt szinte mérhető volt az egyes belépések közti minőség-, és mennyiségváltás. A kórus a mi kórusunk. Együtt örülünk, együtt bánkodunk, és töretlenül hiszünk jövőbeni kitűnő produkciókban.

A karmester másik gondja a mű összefogása a nagy terjedele mellett, vagy éppen ellenére. A múlt században, ráérősebb közönségnek bizonyára lassabban játszották a bevezetést, vagy a királyok indulóját, Oberfrank Géza ezeket, meg a lehetséges többi helyet is iramosabba vezényelte, s így tömörebbnek, összefogottabbnak hatottak. Talán csak az egyes részek szabaddabb kiilegeztetése váltotta ennek némi kárát. Az ügy érdekében néhány rész kimaradt (pl. a Pater noster), és a tudatos építkezés rendre érzékelhető volt. A Tu es Petrus példálul „sziklásabbnak” is el tudtam képzelni, de a rákövetkező Hozsannát hallgat-

va már világos volt, hogy az előadás karnagya a csúcspontot a II. rész zárására irányozta elő, ahol az ünneplő tömeg már-már a későbbi „Feszítsd meg”, vagy „Barrabas” hisztérikus lendületével tombol és hompölyög.

A szólokvartett tagjai (Vajda Júlia, Erdélyi Erzsébet, a vendég Fülöp Attila, valamint Kenesey Gábor) jól illeszkedtek a folyamathoz, Liszt nem bízott rájuk kiemelkedő operás feladatokat. A dús kromatikával nehezített részeknél az orgona gyámkodása segítette őket, hogy szólamaikban maradjanak. Andrejcsik István az énekes közreműködése mellett a narrátor szerepét is vállalta. Hangja ezáltal némileg fáradtabbnak tűnt (a gyakori lebegés és az elfakult magasságok révén), mint ahogy kitűnő operai közreműködéseiben megszoktuk.

A zenekar szép fafüvős-állásokat produkált a bevezetésben, meleg-szép vonósszínekkel járult hozzá az ajándékátadás jelenetének bensőségességéhez, a Tristis est-ben kissé széjjelkalandozott, de egészében véve jelentős támasza volt az előadásnak. Egy előadásnak, mely szepőlő ellenére is jelentős tett volt — megismerttetett bennünket a római Liszttel, az Ecclesia támaszával, a múlt nagy összefoglalójával, a jövő nagy előkészítőjével.

Meszlényi László

Pedagógusok kitüntetése

A pedagógusnap alkalmából a József Attila Tudományegyetem dolgozói közül Pedagógus Szolgálati Emlékérmeket kaptak: Csúri József és Nagy Pálné szakvezető tanárok. Kiváló Munkáért kitüntetésben részesült Bencze Csabáné osztályvezető, Dorogai László adjunktus, Durszt Endréné tudományos munkatárs, Esik Zoltán docens, Fekete Zoltáné szakvezető tanár, Gehér László adjunktus, Halasy Katalin adjunktus, Martonyi Eva docens, Prisetzky Imre igazgatóhelyettes, Sallai Miklós docens, Szabó István nyugalmazott docens, Tar Ibolya adjunktus, Tóthné Fábrián Eszter docens. Miniszteri dicséretet kapott Bartha Ferenc tanársegéd, Bódog Ferenc szakmunkás, Daróczy Bálint tudományos munkatárs, Fábriáné Páger Anna tanító, Haraszi György kárpitos, Hegyes Péter tudományos munkatárs, Hoffman Zsuzsanna tudományos főmun-

katárs, Horváth Józsefné szakvezető tanár, Jakab Éva tanársegéd, Kesztölyné Lakatos Katalin szakvezető tanár, Kiss Józsefné hivataisegéd, Lengyel Géza testnevelő tanár. A kitüntetések az egyetem szerdai ünnepségén Csákány Béla rektor adta át. Kiváló munkájuk elismeréseképpen a Szegedi Diákok és Pedagógusok Szövetségétől Kiváló Nevelőmunkáért díjat kapott Szalay Istvánné (Vasvári Pál szakközépiskola); Diákközösségek Segítéséért díjban részesült Kovács Miklósné, Harmath Klára, Pólosz Endre (Tömörkényi István Gimnázium), Harmatosné Rácsi Erika (Fodor József szakközépiskola), Keresztes János, Kormány Gi-

zella (Árpád fejedelem Gimnázium), Basa Zoltánné, Besenyi Sándorné, Bodrogi Edit (Vasvári Pál szakközépiskola) és Papp Éva (Széchenyi István Gimnázium); Diákközpont Emlékplakettet vehetett át Berta József (Bebrits Lajos szakközépiskola), Kiss Gáborné (640-es sz. szakmunkásképző intézet), Pető Józsefné (Árpád fejedelem Gimnázium), Miseta Rozália (Ortutay Gyula Kollégium), Nikolényi Györgyné (Árpád fejedelem Gimnázium), Horváth Dezsőné és Megyeri Andrásné (Vasvári Pál szakközépiskola). Aranykoszorús KISZ-jelvényt adományoztak Máthéné Bagi Mártának (Madách általános iskola), Flachné Vidéki Katalinnak (Tarlján III. Sz. Általános Iskola) és Simon Zoltánnak (Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola). A kitüntetések a pedagógusnap ünnepség keretében tegnap délután adták át a városi KISZ-bizottságon.